

Magyar Népművelés

**Fejérvármegye Népművelési Bizottságának
és Testnevelési Bizottságának hivatalos lapja**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székesfehérvár, Vármegyeház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Havranek József, Nevelős Lajos,
Chalupka Rezső.

FELELŐS SZERKESZTŐ: NEMES ERNŐ.

Megjelenik minden hó 15-én.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 2 pengő

Hirdetéseket megállapodás szerint vesz fel a kiadóhivatal. — Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

A népművelés fontossága.

A hosszú háboru, s az ezt követő forradalmi idő országunkra nemcsak gazdasági szempontból, hanem a szellemi élet terén is óriási károkat okozott. A kormányzatra hatalmas munka várt: egy testben, lélekben összetört országnak anyagi egyensúlyának helyreállítása, — amely minden továbbiaknak rugója, — s emellett szintén mind elsőrangú tényező, a szellemi élet szanálása. A szellemi élet terén való visszafejlődés nyomai a városokban még ma is észlelhetők, pedig ott a hatóságok iparkodtak az oktató személyek kérdését megoldani, de a helységek, — amelyeket kórházaknak rendeztek be, — tarthatatlanná tették az állapotokat. A vidék, a falu azonban igen szomorú helyzetbe jutott a szellemi élet szempontjából. Ezen állításomat óhajtom indokolni, hogy lássuk ennek orvoslásának szükségességét.

A soká huzódó, s véráldozatokban gazdag háboru a küzdés sorompójába állította a falu vezető férfiai. A jegyző a sokféle szükség-rendeletek olvasásába, tanulmányozásába belefáradt, sok esetben idegkimerülésbe esett, s a lefogyott, sok helyen teljesen eltűnt segéd-személynél emberfeletti munkát kellett végeznie, hogy a legsürgősebb kívánni valóknak eleget tehessen. A pap nem győzte a nép ügyes-bajos dolgait intézni, mert igen sok helyen az iskolában reá várt a tanítás szokatlan, s nehéz munkája. A tanítószág pedig legnagyobb részben a harctereken teljesített szolgálatot. Az akkori időknél ez a szomorú perspektívája. Milyen állapotok voltak az iskolánál?

A tanítószág legnagyobb része, — mint fent említettem, — harcba vonult. Az esetleg itthon maradottak a legnagyobb odaadással, megfeszített munkával sem tudták elérni a megközelítő eredményt sem, mert az összezúfolt tanulók, összevont osztályok azt lehetetlené tették.

A legtöbb helyen az apa, s a család idősebb tagjai szintén katonai szolgálatot teljesített, s a magára maradt anya sok munkája, nagy bánata, aggodalma közepette a gyermekekkel mit sem törődött. Meglazult a fegyelem a családban, melynek nyomai mély nyomot hagytak az iskolákban.

A munkáskéz hiánya miatt már a 10—12 éves gyermekeket a nehéz megélhetés erősebb dologra szorította. Ezen körülmény a fejlődő gyermekek szerveztetere káros hatással volt, s a mellett az iskolától is teljesen elvonták.

A különféle hatósági intézkedések, élelmszer-, ruhajegy stb. átvétele szintén a gyermekeket foglalta le a hét több napjára, amit szintén az iskola érzett meg.

A háboru, a forradalom, s a legszükségesebb előmunkálatai a rend helyreállításának 1914. évtől az 1920. évig tartott, amely közel hat évet tesz ki. Ezen súlyos időkbe esnek 1914. évtől a 6-tól 12 éves tanulók, akik ma 12 év elmulta után 18-tól 24 évesek. Ezek képezik a falu fiatalságát. Ezekre már az iskolakötelezettség nem vonatkozik. Igen sokszor láttunk ebből az időkből szomorú képeket. Kifejlődött, pelyhes állu legénykék a változott körülmények folytán a faluból bejőve legtöbb esetben ipari pályára óhajtanak menni, s szo-

morúság nézni, hogy abban a szép testben mily kevés a szellem, s mily üres a lélek. Előfordult, — még tréfának is fáj felemlíteni az esetet, — mikor az ipariskolába beiratkozó tanulót kérdeztük tud-e olvasni, azt válaszolta igen, de mikor a könyvet kezébe adtuk, kijelentette, hogy nem betűt tud olvasni, hanem pénzt. Képzeljük el, ennyi képzettséggel mily nehéz a mai életben az ilyen s falusi szegénységben levő ifjunak a küzdelme s boldogulása. Már pedig ezeknek sajnálatos körülménye bénítja az egész ország vérkeringését.

Amint a családban, úgy az országban is az anyagi nehézségek egyenlenséget, oktalan gyűlölséget váltanak ki. Már pedig ez úgy a családot, mint az országot végzetes veszedelmbe sodorhatja. Izgató elemeknek aknamunkája leginkább azokat az embereket nyeri meg hitet, hazát nem ismerő aljas céljuknak, kikkel az arra hivatott, vezető emberek nem foglalkoznak.

Ezeknek a fontosságát látva a kormányzat, iparkodott — anyagi áldozatot nem kímélve — teljes erővel oda hatni, hogy a falu fiatalságát felemelje, tudását, lelkének kifinomítását az iskolán kívüli oktatással előmozdítsa. Nagy mélyrelátás volt ez a kormánytól az egyesek, s ezáltal az egész ország érdekében, de nemes gondolkodás is, kárpótlást nyújtani a háborus körülmények folytán az ifjúságot ért visszamaradásért. Elvitathatatlan, a tudás egy hatalmas fegyver, melyet Trianon sem csavarhat ki kezünkől, s amely fegyverrel szerezhetjük vissza elődeink karddal szerzett, s hittel ezer évig megtartott örökét.

Kötelessége minden jóérzésű, Istenét, hazáját szerető polgárnak a népművelés szolgálatába állani, kötelessége ifju magyar testvére értelmi fejlődését fokozni, lelkét — amely oly sok kísértésnek van kitéve — idomítani, szóval az egész fiatalságot felemelni. Nemes feladat ez, nemzetmentés, magyar fajunknak megvédése, mert a fiatalságtól várjuk azt a nagy munkát, mely ezen adott fegyverekkel van hivatva szegény, sokat vert magyar hazánknak jobb napokat teremteni, s ezáltal a második honfoglalását elvégezni.

Zavaros István.

Népfőiskoláról.

A fellendült iskolán kívüli népművelési törekvessel kapcsolatban sokszor haljuk és olvassuk ezt a szót: népfőiskola. Nem lesz érdek nélkül szemügyre venni fogalmát, eredetét. Minden időben voltak nemes lelkek, akik keresték az utat, a módot, hogy miképpen lehetne a nép széles rétegeinek műveltségét emelni, az ott található réseket kitölteni. Az újabb időben kísérletek történtek ez irányban. Ezek között magasan kiemelkedik a népfőiskola gondolata.

A törekvés kiinduló pontja Dánia. Grundvig Miklós Fr. Szeverin kopenhágai hitszónok és püspök lelkében fogamzott meg az eszme. A kiváló férfi szenvedélyes politikus, lelkes hitvédő, jelentékeny költő egy személyben. Fáradhatatlan tevékenységével, csodás kitartással, tulfeszített erővel (napi 10—15 óra) dolgozik népe művelésén 90 éves koráig. († 1872.) Főtörekvése életet, vállasos, szellemi életet ébresztetni letargiában levő nemzetében. E célt oktatással vélte elérni. Olyan iskolákkal, amelyekbe felnőtt ifjúság, a paraszt ifjúság járt. Meggyőződése, hogy a gyermek a 13—14 éves korig csak a leg-
elemibb — olvasás, írás, számolás, honismeret — ismeretek befogadására képes. A tulajdonképeni tanítási idő a 18—30 élet év, a korban feléled az önálló gondolkodás, a lélek gazdagabb, erősebb alkalmasabb ismeretek befogadására. Ezt az időt az alkotó tevékenység idejének, a lélek virágzás korának tekintti, amelytől a későbbi élet termése függ. Ekkor tör ki a vágy életcél, a világnézet után. (Hát nem paragon hever nálunk ez időben az ifjúság lelke?) Az ő iskolája, a népfőiskola a hazafias érzés, a szív, a lélek, a kedély melegágya, ahol a nemzeti nyelv, történelem, honismeret, hazai kultúra, alkotmány a tanítás előterébe kerülnek, bár az élet gyakorlati oldalát sem zárja ki belőle, de a szakoktatás egyoldalúságával nem érvényesül benne. A népfőiskola nem gazdasági, nem ipari szakiskola, bár tagjai közé felveszi ezeket, de főtörekvése közvetíteni az általános, az alapos műveltséget. Előtérben áll mindig az ideális cél. Bruns találóan így jellemzi: »főfontossága nem azokban az ismeretekben nyugszik, amelyeket az ifjúság ott elsajátít. — ezeket elfelejtheti — de abban, hogy megtanul gondolkodni, nyitott szemmel járni, képességeit gyakorolni.« Grundvig az élőszó varázserejében hisz.

So das freie Wort das starke,
Was die Hand nicht greift, erfasst es,
Aus den tiefen Tälern aufwärts
Baut es sich den Weg zu Sternen.

Ez magyarázza az ének nagy szerepét iskolájában. Grundvig mondja és talán itt foglalta össze eszméjét: »az a művelt ember, aki tudja mit érez, kimondja mit gondol, megérti amit a szája mond.« Az első népfőiskola 1844-ben Röddigenben létesült és a 60-as években már 13 állt. A szerencsétlen 1864-iki háboruban Dánia elveszítette Schlesvig-Holsteint, ezzel elveszett 600.000 lakosa. Ennek

szellemi kárpótlása érdekében karolta fel a kis nemzet Grundvig ösztönzésére a felnőtt ifjúság művelését, a népfőiskola útján. Az első népfőiskola fél-százados évfordulója alkalmával már 70 népfőiskola szolgálta a kis ország népművelését. A szellemi mozgalom átcsapott a Skandináv államokba és lett a »skandinávizmus« leghatalmasabb eszköze. Grundvig gondolata szülte meg az észak renaissance-át! Svéd-Norvégországból terjedt Finnországba, ahol 1893. évben már 13 népfőiskola létesült.

Az északi népek népfőiskoláira vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy azok a népből nőttek ki, annak a lelki vágyából. Alapításuk egyesek vállalkozása, amelyet az állam segíthet, de hivatalos felügyeletet, vezetést nem gyakorol felettük. Azért azonban egységes tanterv, célkitűzés, berendezés nincsen. Csak a vezető alapelvek közősek. Mindezt tanítják a már előbb említett tárgyakon kívül a rajzot, természettudományokat, testgyakorlatot, esetleg idegen nyelvet, konyhakertészetet. Bár formászerinti hit- és vallásoktatás nem folyik, az is, kola szellemi élete, a közös vallásgyakorlások, vallásosérzéstől átitatott előadások kiváltják a hallgatók lelkében az erős keresztény érzést. Az iskolák rendszeren falvakon, regényes helyeken nyerne elhelyezést. Az oktatás nyári (május—augusztus) és téli (november—március) kurzusban folyik 18—25 éves 70—300 hallgatóval. A látogatás önkéntes. Az iskola főépületében van az igazgatói lak, az előadó, olvasó-terem, könyvtár, torna- és étterem, a melléképületben elhelyezést nyerne a hallgatók.

Igy látva a népfőiskolát, megértjük Bruns szavait, midőn azt mondja: »a népfőiskolák abban az erős meggyőződésben alakítottak, hogy az elhomályosodott népszellemet ápolják, fejlesszék és megvilágítsák. Ismereteket közlünk, a fődolog azonban lelket ébresztetni, ideális világnézet kialakítását elősegíteni. Ha népünket a végenyészettől meg akarjuk menteni, úgy az ifjúságot neveljük az ideális és nemes gondolatokért való hevülésre és tanítsuk azok szellemében való cselekvésre.« Mintha Széchenyit hallanám: »Ha azt akarjátok, hogy a nemzet fennmaradjon, úgy az ifjúság nevelése tökéletes legyen.« És mi azt akarjuk és kell, hogy akarja a társadalom, az egész nemzet! Azért ahol csak lehet mindenki és mindenkor támogassa az iskolán kívüli népművelés ügyét, abban az erős hitben, hogy a csonka haza feltámasztását, újjászülését szolgálja.

Felczán József.

A népművelés tizparancsolata.

(Vége.)

X. Istenért, hazáért, kultúráért, a magyar népért mindent.

Az iskolán kívüli népművelés konstruktív építés. Alapja kell, hogy szilárd legyen, ez pedig nem más, mint a változásokkal dacoló örökké egy hit, a Krisztusban gyökerező mély vallásosság.

A krisztusi hit világát árásszuk a sötétségbe világító fáklyának, a krisztusi hit békéjét öntsük a békétlen gyarló emberi lelkekbe, a krisztusi hit erejét adjuk a gyengéknek, hogy Krisztus megtermékenyítse a magyar rónát, a magyar ugart, a magyar nép lelkét, szívet, hogy megadja a békés fejlődést, a jobb jövőt. Krisztusra, az általa lerakott anyaszentegyházra építsünk, mert csak Ő, egyedül csak Ő adhat szent honszerelmet, áldozatos szeretetet, erkölcsöt, békét, testvéri megértést.

Egy vesztett háború, az azt követő erkölcsi és gazdasági leromlás, érték és érdek eltulajdítások, szociális bajok labirintusszerű tömkelegében az Ariadne-fonalat csak Krisztus adhatja a hittel.

Hitmélyítést végezzünk, a kereszttel után menjünk és vezessük a népet, mert így tehetünk legtöbbet jövő életünkért, szegény hazánkért, boldogulásunkért. Szép vezércsillagunk van: a magyar szent korona, rajta a kereszttel.

A hittel kapcsoljuk a hazaszeretetet. Azt mondták ellenségeink, hogy mi magyarok sovínisták vagyunk. Mondták, addig mondták, míg nem nagyon is hittük mi magunk is és csalóka gondolatba, öntudatlanságba ringattuk magunkat. A hazaszeretet bármily nagyfokú legyen is, sohse árt, soha se sok, de ellenkezőleg mindig fejleszteni kell a végtelenig. Sovínizmusra különösen nekünk elszigetelt magyar népnek igen is szükségünk van. A rajongó, vak hazaszeretet, imádás adhatja azt a hatalmas kapcsolatot, amely képes a testvérektől távol álló magyar nemzet szuverénitását, területi integritását visszaszerezni és minden ármánnyal szemben fenntartani.

A szó, az ünnepély, az ezalatti lelkesedés még nem sovínizmus. A tett, a feledni nem tudás, a készülődés... az áldozás ezek együtt, igen együtt adják azt a hazaszeretetet, melyre nekünk a magyar nemzet minden fiát nevelnünk kell.

A kultúra a ma és holnap leghatalmasabb fegyvere. Ezzel uraljuk a tehetetlen anyagot, gyurjuk, formáljuk géppé a mi nagy segítőnké; uraljuk az állatot, uraljuk a földet, annak belsejét, a vizet, a levegőt. Ma midőn az igények — csak ne is messze, de a háború közvetlen előtti időkre gondoljunk — megnövekedtek; a rosszabb gazdasági viszonyok között pedig a kielégítésük a háború előtti szintnek nagyban mögöttes áll, nem-e kell minden eszközt megragadnunk, hogy valahogy az összhangot megteremtjük?!

Mi módon, hogyan? Emeljük a kultúrát és ez majd javainkat gyümölcsözteti annyira, hogy megnövekedett igényeinket is ki tudjuk elégíteni.

»Elvész a nép, mely tudomány nélkül van.« Küzdjünk a tudományért, hogy megteremthessük minden magyar boldogságát a nagy szabad Magyarországot!

Befejezés.

Nagy áron — háború, forradalmak — de végre mégis eljutottunk oda, hogy mindkét tényező: kormány és társadalom belátja, égetően szükségesnek tartja a nép intenzív művelését. E két tényezőnél az együttes átérzés, áldozatkészség, a kultusz kor-

mány részéről adott tervszerű irányítás oly lendületet adtak a magyar iskolán kívüli népművelésnek, mihez hasonló 150 éves multjában még soha nem volt.

A fejlődés gyors. Az utasítások a módozatokat, részleteket nem tartalmazzák. Ezt még ma nem is kívánhatjuk, mert falu kutatónk a multban kevés volt, az iskolán kívüli népművelés pedig dacára, hogy nem mai keletű, kiforrott, egybefoglalt normákat nem adhatott, mert nem volt rendszeres és általános.

Az a tény, hogy dolgozunk lázasan, de éppen kis részleteknél, a kezdeti módozatoknál, a szigorú gyakorlatnál tapogatódzunk részletes tájékoztató hiányában, indított arra, hogy szemlélődéseim eredményét, tapasztalataimat, gondolataimat a Magyar Népművelésen át társaim elé tárjam.

A VKM. ur által kiadott tájékoztató az iskolán kívüli népművelési ágazatokat mutatja, a tanfolyamok, előadások anyagát felsorolja, a tanfolyamok tartamát megszabja, segédkönyvek, eszközök címét hozza, de nem nyújt tájékoztatást a munka megindítására, a gyakorlatra. De ez nem is volt célja. A jó gyakorlat kialakulása most van folyamatban. Ezért siettem én is bár gyenge erővel társaim segítségére.

A nép megközelítése a néplélek ismerése alapján; a munkábakezdés, a munka kiválogatás, beosztás a magyar eredetiség szigorú szemelőtt tartásával; az egymás becsülése; a tapintatos bánásmód, a türelem a foglalkozásban, a hibák kiküszöbölésénél azok a főbb szempontok, melyek mindig előttünk kell, hogy lebegjenek. Ezeket állítottam össze tíz pontba és az egyes pontokat boncolgattam, hogy a hiányos vagy tudat alatti részletekre a figyelmet rá irányítsam.

Az első szavammal fejezem be munkámat, mert annak jelentése oly nagy erő, hogy mindenre megtanít, mindenre képessé tesz, elirányít a legnagyobb kételybe: ez a szeretet.

Bizzer János.

Dal.

*Az én lelkem az álmok világa.
Kacagó, szent álmok
Színes álmodása.*

*Az én lelkem vadvirágos róna.
Róna keblén nyíló
Pici csipkerózsa.*

*Az én lelkem gyöngyös esőpára:
Szivárványba rezdül
Benn a napsugára.*

*Az én lelkem a titkok világa:
Álmodott sejtelmek
Dalba olvadása.*

NEMES ERNŐ.

HIREK.

— **Felkérjük azon előfizetőinket**, akik ez évi előfizetési díjat (25.000 K) még nem küldték be, azt kiadóhivatalunkba (Székesfehérvár, Vármegyeház) beküldeni sziveskedjenek.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Demeter Konrád és Demeterné Récsey Etelka polgári iskolai tanárokat a várpalotai polgári iskolától a péceli polgári iskolához, Bors Ignácot a Mindszenti áll. gazdasági iskolától a székesfehérvári önálló gazdasági iskolához, Ruzsika Károlyt a martonvásári árvaháztól a verezegyház-erdővárosi áll iskolához helyezte át.

— **Tanítói választások.** Pajor Mária és Kontrohr Tivadar az alapi, Fülöp Béla a felcsuti, Reich Sándor a móri, Papp Pál és Stumpf Antal a pázmándi, Luspay Endre az alcsuti, ifj. Mándl Kálmán az alcsut-göböljárasi uradalmi, Molnár János a csákvári és Buchniczky Magdolna a vajtai róm. kath. iskolához, Bende Rózsi a velencei, Szabó Gyula a sárszentmihályi ref. iskolához és Szalay József a tárnoki községi iskolához tanítónővé, illetve tanítóvá választottak meg.

— **Helyettesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Korponay Máriát az igar-vámszőlőhegyi áll. el. iskolához és Linta Józsefet a rácalmás-kulcspusztai áll. el. iskolához helyettes tanítónőnek, illetve tanítónak küldte ki.

— **Halász József tárnoki igazgató-tanító bucsuja.** Lélekemelő ünnepély keretében bucsuzott Tárnok község f. é. szept. hó 26-án szeretett igazgató-tanítójától, Halász Józseftől, ki 48 éves tanítói szolgálatából 46 évet töltött a község szolgálatában. Már a kora reggeli órákban ünnepi díszben volt a község apraja, nagyja. Féltn órákor a község képviselő-testülete díszközgyűlést tartott, melyre az ünnepelt Halász Józsefet küldöttség hívta meg. Ezután szentmise volt, melyen az egész falu népe hálát adott a jó Istennek, hogy ily férfiut adott a község tanügyének élére. Szentmise után a község bírása egy virágcsokrot adott át meleg szavak kíséretében az ünnepeltnek, ki a meghatottságból még fel sem ocsudott, midőn a község jegyzője, Tremkó György előállva egy szép emlékgyűrűt nyújtott át, melyet tisztelői és volt tanítványai vettek. Ezután felolvasták Nevelős Lajos Fejérvármegye kir. tanfelügyelőjének megleghangu, minden szavából szeretetet, elismerést kisugárzó sorait, mely a következőképen hangzott: »A magyar nemzeti népművelés szolgálatában eltöltött hosszú idő után Igazgató Ur nyugalomba vonul s elhagyja azt a munkakört, amely nehéz, de magasztos pályafutásán elválaszthatlanul lelkéhez forrt. Nemcsak a kötelesség, hanem az őszinte becsülés és tiszteltet melege hevít arra, hogy amikor kíválik sorainkból, Önnek az elismerés méltányoló hangján mondjak köszönetet azért a fáradhatatlan és követendő példaként álló önzetlen munkásságáért,

amelyet a magyar népművelés fellendítése s előbbvitele s a tiszta hazafias érzés ápolása és begyökeresítése körül kifejtett. Legyen jutalma ezért az a megnyugvás, amelyet a hivatás lelkiismeretes teljesítése kelthet az ember lényében. Tartsa meg a Gondviselő Isten meg nem törő erőben és állandó egészségben a legmesszebb jövő korhatárig! Amidőn ezeket őszinte baráti szívből kívánom számára, kérem még, hogy a pihenés idejében is szeresse úgy az iskolát, mint ahogyan annak felvirágoztatását mindenkor lelke egész hevületével kívánta. Ezután Padányi Andor Pestvármegye kir. tanfelügyelője volt tanítványai, Jirka Ferenc ig.-tanító a járás tanító, Viczing Tamás tanító kartársai, dr. Czenner Zoltán adóügyi jegyző a levante-egyesület, Mikulásik Viktor főparancsnok a tűzoltóság és Patatics Ferenc az ifjúsági kör nevében bucsuzott a távozó igazgatótanítótól. A diszközgyűlés egy utcát a nyugalomba vonuló népnevelőről, Halász József-utcának nevezett el. A legmeghatóbb az ünnepély befejezése volt, midőn 46 pöttömnyi fehérruhás kislány 46 szál fehérrózsát nyújtott át a szereteteit tanítóbácsinak. Nemcsak az ünnepeltek, ki a meghatottságtól szóhoz sem tudott jutni, de az összes jelenlevőknek is könny szökött a szemébe. Mindenkinek lelke egész mélyét az a gondolat járta át, hogy ez a népnevelő nem hiába dolgozott annyi sok esztendőn át. Az ünnepélyt egy 100 terítékes bankett fejezte be.

— **Meghívó.** A Fejérmegyei Tantestület 1926. évi november hó 4-én délelőtt 10 órakor, a vármegyeház nagytermében tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. Előadja: Bajnok János főjegyző. 3. A leventemozgalom a nemzeti feltámadás szolgálatában. Előadó vitéz Bendy Gyula székysfehérvári közs. isk. ig. tanító. 4. A felmenő és osztályrendszer az osztott elemi népiskolában. Előadó: Geiszt József székysfehérvári belv. isk. igazgató. 5. A gyermek lelkének ellesett titkai és hogyan mesélnek a néma számok. Előadó: Gáspár Dezső szegedi közs. tanító. 6. Az iskolán kívüli népművelés fontosságáról. Előadó: Nemes Ernő népművelési titkár. 7. Pénztárjelentés. Tartja Bardon Gyula főpénztáros. 8. Könyvtárjelentés. Tartja: Füzy Mihály könyvtáros. 9. Indítványok. (Az indítványokat Bajnok János ig. tan. főjegyzőnek Székysfehérvár, Olaj-utcai iskola, 8 nappal előbb írásban be kell terjeszteni.)

— **Halálozás.** Kummerné Grieger Ilona pusztázatori áll. tanítónő f. évi október hó 3-án életének 24. évében hosszas szenvedés után elhunyt.

— **Temetés.** Október 6-án délelőtt 11 órakor helyezték örök nyugalomra a sóstói temető kápolnájából a tragikus körülmények közt elhunyt fiatal tanítónőt, Sziklay Béláné szül. Szirbek Jolánt. Szomoruan zugtak a harangok s az őszi bágyadt nap-

sütésben egész népáradat hömpölygött a temető felé, mindannyian a mélyen sulytott család barátai és tisztelői. A temetésen megjelent Zavaros Aladár dr. polgármester, Lipcsey Lajos h. polgármester, tanügyi referens, Nevelős Lajos várm. kir. tanfelügyelő, Simon Sándor és Farkas Sándor tanácsnokok, Mátrai Rudolf iskolaszéki elnök, c. főigazgató, az összes fehérvári tanintézetek képviselői. A gyászszertartást Bilkei Ferenc esp. plébános végezte, a tantestület koszoruját pedig Zavaros István felügyelő igazgató helyezte el könnyekig megható gyászbeszéd kíséretében.

— **Levente-verseny Székysfehérváron.** A székysfehérvári járás főszolgabírója által rendezett levente-verseny impozáns keretek között zajlott le október 3-án délután. A megjelent előkelőségek soraiban ott láttuk: Széchenyi Viktor, Zichy Domonkos, Nádasdy Ferenc, Pál és Tamás grófokat, Berndörfer Ferencet az Országos Testnevelési Tanács részéről. Azonkívül dr. Havranek József alispánt, dr. Klauz György nagyprépostot, Jónás Béla rendőrfőtanácsost, Nevelős Lajos várm. kir. tanfelügyelőt, Liszkay Géza pénzügyigazgatót, Lipcsey Lajos h. polgármestert, Molnár Imre gazd. főfelügyelőt, Kónyi Kiss László ezredes stb. Fél négy órakor a katonazenekar indulót játszik, közben a több ezer levente díszben felvonul a pályára és a Magyar Hiszekegy eljátszása után kezdetét veszi a szebbnél szebb szabadgyakorlatok, majd a gazdag programu atletikai verseny. A pontok szerint a versenyekben I. Polgárdi 13, II. Lovasberény 30, III. Sárpentele 32, IV. Tác 39, V. Kápolnásnyék 40 ponttal. Az atletikai versenyek eredménye a következő: 4×100 méteres staféta: 1. Polgárdi, 2. Pákoz, 3. Iszkaszentgyörgy. 60 méteres síkfutás: 1. Tóth (Nádasdladány), 2. Vági (Polgárdi). 100 méteres síkfutás (fiatalok): 1. Szabó (Sárpentele), 2. Gilicze (Polgárdi), 3. Lóránt (Seregélyes). 100 méteres síkfutás (öreges): 1. Ujfalusi (Seregélyes), 2. Hambach (Polgárdi), 3. Mihályi (Polgárdi). Súlydobás (fiatalok): 1. Molnár (Csősz), 2. Kiss (Sukoró). Súlydobás (öreges): 1. Mészáros (Inota), 2. Hambach (Polgárdi). Távolugrás (fiatalok): 1. Gilicze (Polgárdi), 2. Csótár (Seregélyes). Távolugrás (öreges): 1. Hambach (Polgárdi), 2. Mészáros (Inota). Diszkoszdobás: 1. Szabó (Polgárdi), 2. Déri (Kápolnásnyék). Magasugrás: 1. Boros (Kápolnásnyék), 2. Nemes (Sárszentmihály). A vándordíjat Polgárdi kapta, valamint a staféta díját is, gróf Széchenyi ajándékát. A verseny végén Jeszenszky Antal főbíró tartott hazafias beszédet.

— **A Kápolnásnyéki Vörösmarty Kör kultur-munkája.** Igen dicséretreméltó kultur-munkát teljesít a Kápolnásnyéki Vörösmarty-kör az őszi és a téli időszakban rendezett előadásaival. Nemcsak vármegyénkben, de az országban is számottevő az a teljesítmény, amely a vidék kisebb helyein irodalmi gócpontokat szervez. Erre vall a körnek alábbi felhívása is: »Értesítés. Télies időszaki működésünknek egyik részét képezik a hasznos és kellemes ismeretterjesztő előadások és összejövetelek. Ez idén is, rendszerint minden vasárnap este 8 órakor tartunk ily tanulságos ismeretterjesztő előadásokat és hogy

ezeket változatossá és még élvezetesebbé tegyük, minden hónap első vasárnapján pedig jeles Daloskörünk is közreműködni fog, valamint más szép szórakoztató előadásokkal, szavaltat, művészi zene, színijelenetek stb. élénkítjük ezen barátságos családi összejövetelünket. Ily, minden hónap első vasárnapján tartandó költségesebb előadásaink némi fedezésére megjelenő tagjaink és Daloskörünk családtagjai személyenként 4000, családonként 10000 koronát adnak, más vendégeink pedig ennek kétszeresét. Ha ezen tervezetünkben esetleg változás történne, azt hirdető táblánkon előre közöljük. Itt tudatjuk, hogy október 1-ső vasárnapja helyett, gátló ok miatt, első vasárnapi és mindenképp első előadásunkat október hó 10-én, második vasárnap tartjuk meg. Ettől kezdve előadásaink a fentiek szerint rendszeresen folytatódhatnak. Kápolnásnyék, 1926. október 1-én. Elnökség. « Az október 10-én megtartott előadáson Baly Kálmán »Élet a földbe« címen tartott ismeretterjesztő természettudományi előadást. Az est gazdag műsorában a dalosversenyen kitüntetett dalárda műdalokkal szerepelt Bakonyi István hegedű koncertje, Hoffmann Kató és Beltovszky Lajos szavaltatai tették változatossá a műsort. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

— **Ráczalmás ünnepe.** Ráczalmás község a világháború nagy vérzivatarában 154 fiát áldozta a hazáért, akiknek emlékét szoborművel örököltette meg. Az emlékmű leleplezését hazafias ünnepség keretében e hó 24-én d. e. fél 11 órakor rendezi a község előljárósága. A leleplezési ünnepséget közös ebéd követi a központi nagyvendéglőben.

— **Levente-ünnepély Bicskén.** A váli járás északi községeinek leventéi impozáns leventeversenyt rendeztek vasárnap Bicskén. Délelőtt az előfutamok a legszebb reményekre jogosítván folytak le — a délutáni verseny programját azonban a szakadó eső megzavarta, úgyhogy a leventék csak a szabadgyakorlatokat mutatták be. Az ünnepség a kastély kertjében folyt le. Az eső dacára is nagy közönség nézte végig, közöttük: gróf Batthyány Lajos fiával, Bálinttal, Pokomándy Gyula testnevelési főfelügyelő, Balázs Károly járási főszolgabíró, Vida Pál, a fejérmegyei Tüzoltó Szövetség főtitkára, a község vezetőse, a grófi uradalom teljes tisztikara és a környék intelligenciája. A levente ünnepséget a székesfehérvári Hadiárva-intézet zenekara nyitotta meg a Magyar Hiszekeggel. Utána a zenekar ritmikus ütemeire szépen és fegyelmezetten a legnagyobb rendben folytak le a szabadgyakorlatok. Az ünnepséget a Hymnusszal zárták be. Az ünnepség ismét egy tanuságtétel volt amellyel, hogy a levente ügy lelkes vezetők irányítása mellett a legteljesebb megértésre talált.

Dr. HÜBNER ANDRÁS
ÜGYVÉDI IKODÁJÁT

Székesfehérvárott, Várkörút 14. szám alatt
(Szinház melletti házban) megnyitotta. Telefon 335.

Udékíek találkozó helye
a régi Juranek vendéglő.

3000 korona zóna reggeli!

Elsőrendű étel és ital kapható.

Szíves pártfogást kér

Gáspár László
vendéglős.

HIRDETÉSEKET
felvesz a kiadóhivatal.

Hivatalos rész.

Fejérvármegye és Székesfehérvár szab. kir. város kir.
tanfelügyelőjétől.

3855/1926. szám.

Tankerületem érdemes Tanítói Karához!

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur f. évi augusztus hó 6-án kelt 47.732/1926. VIII. a. ü. o. számú rendeletével megengedte, hogy az iskolás gyermekek szülei és ismerőseik körében az Eötvös-alap részére adományokat gyűjthessenek.

Eddigi gyűjtéseknek sikere nagyrészt az érdemes Tanítói Karnak köszönhető, mert az Eötvös-alapban képviselt tanítói közös ügyet mindenkor a legmelegebben karoita fel. Jól tudom, hogy a jelen esetben is csak úgy remélhető jelentősebb eredmény, ha a Tanítói Kar a mozgalmat a megszokott szeretetteljes érdeklődéssel kíséri.

Epen ezért az Eötvös-alap folyamatban levő gyűjtését a Tanítói Kar külön figyelmébe ajánlom.

A gyűjtés napját f. é. november hó 5. napján állapítom meg.

Székesfehérvár, 1926. október 7.

Nevelős Lajos s. k.,
várm. kir. tanfelügyelő.

Fejérvármegye és Székesfehérvár szab. kir. város kir. tanfelügyelőjétől.

3495/1926. szám.

Tankerülemet érdemes Tanítói és Óvónői Karának!

Olexyné Mayer Irén, a miskolci mintaóvoda óvónője »Száz versecske« cím alatt egy verskötetet adott ki. A versek hazafias, vallásos tartalmuknál fogva kiválóan alkalmasak az óvodás és elemi iskolás tanulók részére s éppen ezért az ifjúsági könyvtár részére beszerzendő művek közé is felvétellett. Mindezek alapján azt melegen ajánlom úgy az óvodák, mint az elemi iskolák könyvtárai számára leendő beszerzésre. Megrendelhető a »Magyar Jövő« kiadóhivatalától Miskolcra.

Székesfehérvár, 1926. október 9.

Nevelős Lajos s. k.,
várm. kir. tanfelügyelő.

**Olcso bevásárlási forrás.
Bélésárakban nagy raktár.**

KRAUSZ SAMU

divat- és vászonáruraktára nagyban és kicsinyben
SZÉKESFEHÉRVÁR, SZÖGYÉNY-MARICH-U. 3.

Nagy választék ruha- és mosókelmékben,
fehér és színes pargetokban, vászon, kana-
vás, siffon, asztalnemű, ágyterítő, függöny,
szőnyeg és mindenemű kendőkben.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 472.

Telefon 472.

**TEA,
TEARUM,
teasütemény**

különlegességek

legnagyobb választékban

GÁL SIMONNÁL

Székesfehérvár, Iskola-utca sarok.

Telefon 472.

Telefon 472.

**Főtisztelendő, Nagytisztelendő, Községi Főjegyző és Igazgató-
tanító urak figyelmébe ajánlom**

ez idei évadra leg-
újabb rendszerű, **folytonégő Meidinger kályháim**
gyári áron, **széntartók, kályhaellenzők és**
továbbá **konyhaberendezési cikkeket, épügy alpacca**
evőszereket garantált minőségben,
olcsó napi áron.

KNAZOVITZKY ELEMÉR Székesfehérvár, Nádor-utca.
Háztartási és konyhafelszerelési üzlet.

FÁBIÁN FERENC

**FEGYVER, LŐSZER,
HALÁSZATI és MÉHÉSZETI**

cikkek üzlete
a legismertebb és legolcsóbb.

Székesfehérvár, Iskola-u.

Telefon 207.

Szabó István

épület- és butor asztalos.

Székesfehérvár, Budai-ut 14.

Az összes e szakba

vágó munkákat vál-

lalja. — Tervekkel

— szolgál. —

TELEFON 57. SZ.

Lakás: Rákóczi-utca 29. sz. (Saját ház.)

Maizer István

elsőrangú kelmefestő
és vegytisztító telepének

főgyűjtő-helye

SZÉKESFEHÉRVÁR,

Nádor-utca 1. szám.

— Volt Radó-féle üzlet. —

Bőrkeztük festése!

VARGA JÁNOS

temetkezési vállalata

Székesfehérvár, Széchenyi-u. 61.

Vállalja

temetések rendezését

a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Egyesületeknek és jóléti intézményeknek kedvezményeket nyújt. —

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Hatalmas segítőtársa minden tanítónak

a szemléltető oktatás legtokéletesebb eszköze, a

GLÓRIA II. iskolai vetítőkészülék álló- és mozgóképek számára.

Bárki által könnyen kezelhető. Sulya 6 kgr. és a felszereléshez tartozó utiszekrényben könnyen szállítható. Minden előkészület nélkül bárhol felszerelhető. Fényforrása: városi áram, vagy nagy kapacitású accumulator. Minden filmet játszik és így normális színházi mozielőadásokra is alkalmas. E révén az iskoláknak állandó bevételt biztosít, melyből a vételár rövidesen megtérül. Olcsó filmkölcsonzés, nagy választéku oktató-filmek. **Vetítési távolság 12 méterig; képnagyság 4 méterig.**

A mozgóképek előadás közben, — magyarázat céljából, — bármikor megállíthatók és visszafelé forgatással újból vetíthetők! Teljesen tűzveszélymentes és ezért hatósági engedély nélkül használható.

Vetítőkép és Filmipari Részvénytársaság, Budapest, V. Nádor-utca 28. Telefon: 120-21.